

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/199/2002

NASTROJE SPOŁECZNE PO WYBORACH SAMORZĄDOWYCH

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LISTOPAD 2002

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- W listopadzie utrzymała się obserwowana w ostatnich miesiącach niewielka poprawa ocen rozwoju ogólnej sytuacji w kraju. Nadal jednak prawie trzy piąte Polaków (57%) negatywnie ocenia kierunek rozwoju tej sytuacji, a tylko nieco ponad jedna czwarta (28%) ma odmienne zdanie w tej sprawie.
- Od października w zasadzie nie zmieniły się też opinie o sytuacji gospodarczej w Polsce. Dwie trzecie ankietowanych (65%) uważa, że stan gospodarki jest zły, jedna czwarta (25%) ocenia go jako przeciętny, a tylko nieliczni (6%) wystawiają noty pozytywne.
- Nieco bardziej krytycznie niż w październiku Polacy oceniają sytuację polityczną w kraju. Wzrosła (o 4 punkty) liczba ocen negatywnych, co zwiększyło jeszcze ich wyraźną przewagę nad ocenami pozytywnymi (43% wobec 9%).
- Nieco lepsze niż przed miesiącem są natomiast opinie o sytuacji w zakładach pracy respondentów. Wyraża się to przede wszystkim niewielkim (4-punktowym) wzrostem odsetka ocen pozytywnych. Obecnie 39% Polaków aktywnych zawodowo ma dobrą opinię o kondycji swoich miejsc pracy, a 29% jest przeciwnego zdania.
- Nieznacznie lepsze niż przed miesiącem są też oceny warunków materialnych gospodarstw domowych. O 3 punkty (do 23%) wzrosła liczba opinii pozytywnych, przy niemal takiej samej jak w październiku liczbie opinii krytycznych (32%). Bez zmian pozostały natomiast opinie o ogólnych warunkach życia respondentów i ich rodzin - 23% ocen pozytywnych, 24% - negatywnych i 54% przeciętnych.
- Nie zmieniły się przewidywania dotyczące ogólnej sytuacji w kraju w najbliższym roku: badani spodziewający się pogorszenia tej sytuacji (26%) przeważają liczebnie nad oczekującymi poprawy (14%), a ponad połowa (52%) jest zdania, że w najbliższym roku będzie tak samo jak teraz. Stabilne są też przewidywania dotyczące sytuacji politycznej - 15% respondentów spodziewa się jej pogorszenia, 12% wyraża nadzieję na poprawę, a najwięcej osób (59%) nie oczekuje żadnych zmian.
- Zmieniły się prognozy sytuacji gospodarczej: ubyło ankietowanych nieliczących na żadne zmiany (spadek z 56% do 49%), jednocześnie zaś przybyło zarówno mających nadzieję na poprawę (wzrost z 14% do 18%), jak i tych, którzy obawiają się pogorszenia stanu gospodarki (z 21% do 24%).

W listopadzie nastroje społeczne w zasadzie pozostały na poziomie odnotowanym w pierwszej połowie października. Obecnie nieco bardziej krytyczne niż przed wyborami samorządowymi okazały się jedynie opinie o sytuacji politycznej, natomiast trochę lepsze są oceny i przewidywania dotyczące kondycji zakładów pracy respondentów oraz opinie o warunkach materialnych gospodarstw domowych. Należy jednak podkreślić, że brak istotnych zmian w ocenach i przewidywaniach dotyczących rozwoju ogólnej sytuacji w kraju oraz w opiniach o sytuacji gospodarczej oznacza, że utrzymała się odnotowana w ostatnich miesiącach niewielka poprawa nastrojów wyrażanych za pomocą tych wskaźników.

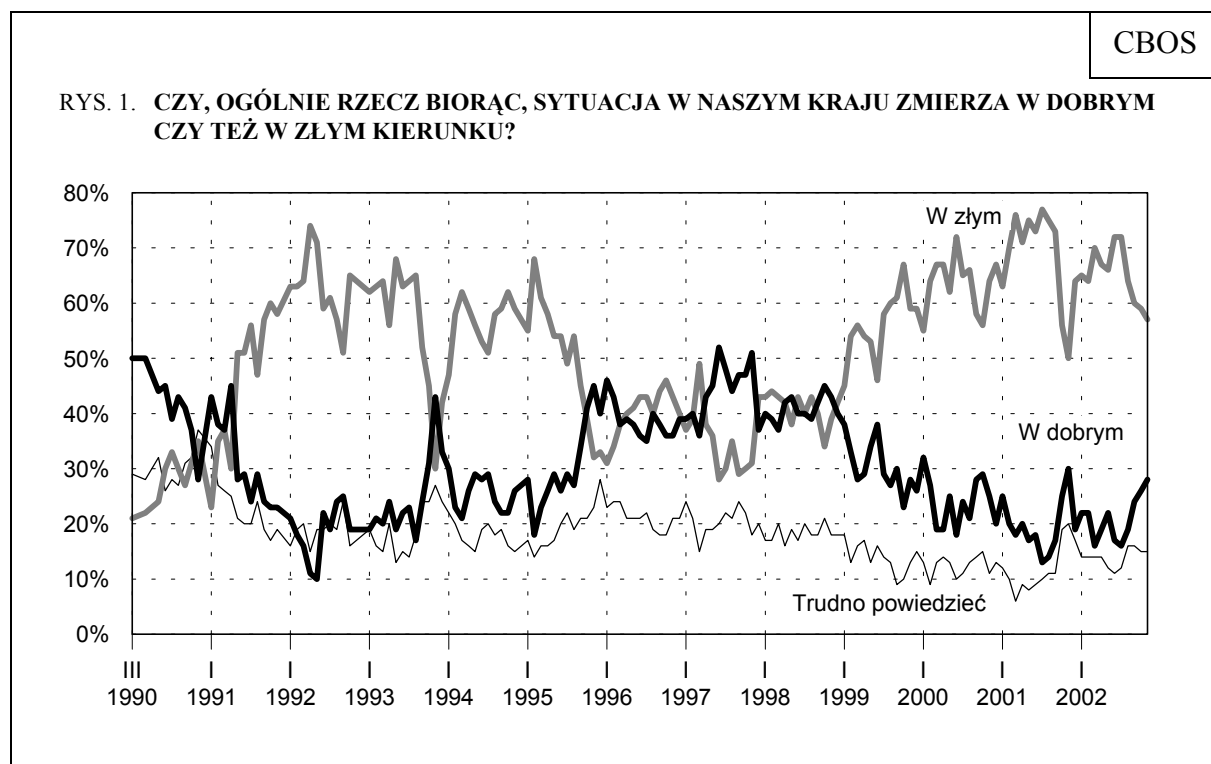
OCENY

Listopadowy sondaż¹ nie przyniósł zmian w opiniach o kierunku rozwoju **ogólnej sytuacji w kraju**. Obserwowana w ostatnich miesiącach stopniowa poprawa ocen w zasadzie utrzymała się na poziomie odnotowanym w październiku. Nadal zdecydowanie dominuje krytycyzm - prawie trzy piąte Polaków (57%) uważa, że sytuacja w kraju zmierza w złym kierunku, i tylko nieco ponad jedna czwarta (28%) jest przeciwnego zdania.

¹Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (150) przeprowadzono w dniach 8-11 listopada 2002 roku na liczącej 1042 osoby reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskaźania respondentów według terminów badań												
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	2001		2002										
	w procentach												
W dobrym	30	19	22	22	16	19	22	17	16	19	24	26	28
W złym	50	64	65	64	70	67	66	72	72	64	60	59	57
Trudno powiedzieć	20	17	14	14	14	14	12	11	12	16	16	15	15

Rowój sytuacji w kraju zdecydowanie najlepiej oceniają potencjalni wyborcy PO oraz sympatycy koalicji SLD-UP. Po wyborach samorządowych poprawiły się nastroje zwłaszcza wśród zwolenników SLD-UP - w porównaniu z poprzednim miesiącem w grupie tej przybyło ocen pozytywnych i ubyło negatywnych. Lepiej niż w październiku oceniają sytuację w kraju również sympatycy PO. Tylko w elektoratach SLD-UP i PO oceny pozytywne przeważają nad negatywnymi. Bardziej krytyczni w postrzeganiu kierunku rozwoju sytuacji w Polsce są potencjalni wyborcy PSL i PiS, z których średnio co czwarty wystawia dobre oceny. Znacznie gorsze opinie na ten temat odnotowaliśmy wśród wyborców Samoobrony, a zdecydowanie najgorsze - w elektoracie LPR.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych*	Ocena kierunku rozwoju sytuacji w kraju**									
	dobry					zły				
	VII	VIII	IX	X	XI	VII	VIII	IX	X	XI
	2002									
	w procentach									
SLD-UP	30	43	47	43	50	60	39	42	43	34
PSL	13	26	38	32	23	79	46	46	59	61
PO	29	23	43	35	52	53	67	40	42	40
PiS	21	17	21	32	25	70	67	62	61	55
LPR	5	26	9	21	8	83	69	83	62	77
Samoobrona	10	16	15	7	17	89	76	75	77	72
Niezdecydowani, na kogo głosować	16	16	22	23	23	58	61	52	56	62
Niezamierzający głosować lub niezdecydowani w tej sprawie	10	11	15	17	21	78	72	69	67	63
* Określone na podstawie deklaracji głosowania w potencjalnych wyborach parlamentarnych										
** Pominęto „trudno powiedzieć”										

Nieco bardziej krytyczne niż przed miesiącem są natomiast opinie o **sytuacji politycznej** w kraju. Wzrosła (o 4 punkty procentowe) liczba ocen negatywnych, co jeszcze bardziej zwiększyło ich przewagę nad ocenami pozytywnymi.

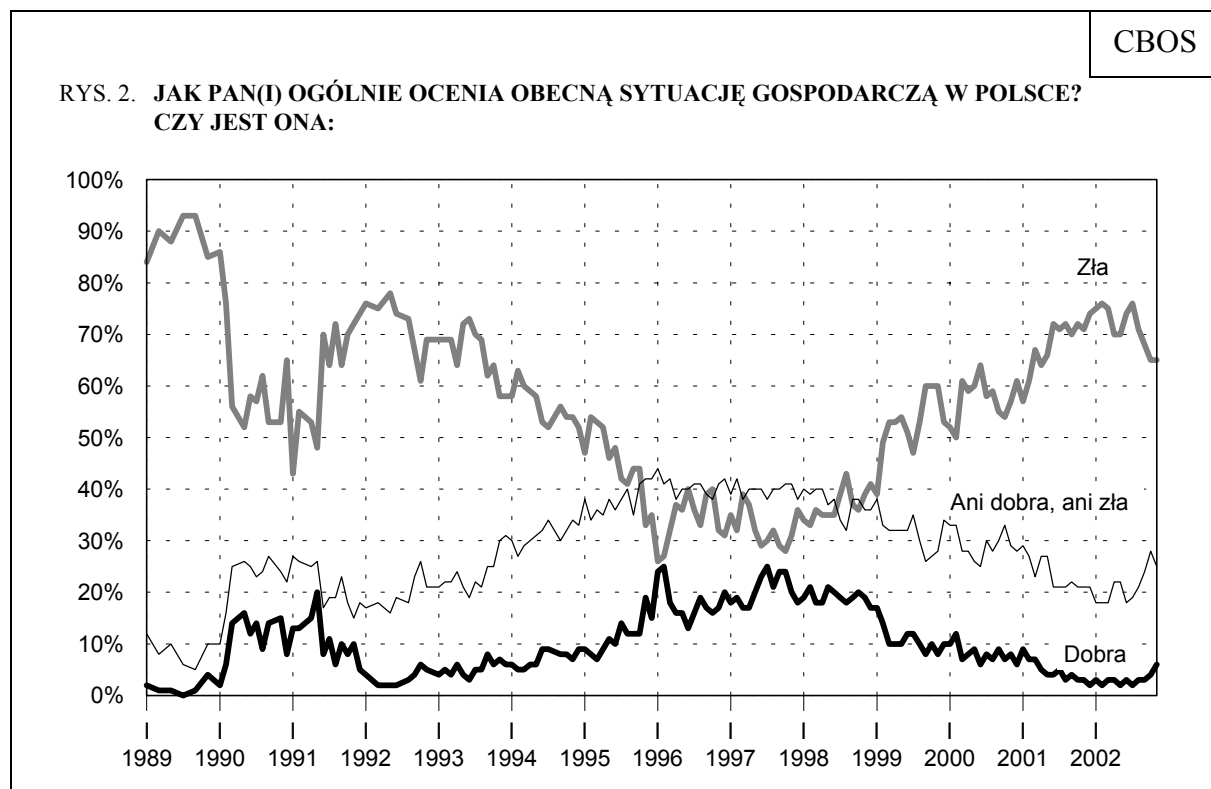
Tabela 3

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	2001		2002										
	w procentach												
– dobra	12	7	10	9	6	8	9	6	6	9	10	11	9
– ani dobra, ani zła	41	36	40	38	37	39	37	33	36	37	38	38	37
– zła	33	48	40	42	46	42	42	51	48	42	39	39	43
Trudno powiedzieć	14	9	10	11	11	11	12	10	9	12	13	11	11

Od października w zasadzie nie zmieniły się bardzo krytyczne opinie o **sytuacji gospodarczej** w Polsce, choć na tle comiesięcznych pomiarów przeprowadzanych w ostatnim roku widać, że są one wyraźnie lepsze niż notowane przed wrześniem br. Nadal jednak zdecydowanie dominują oceny negatywne - wystawia je dwie trzecie badanych, jedna czwarta uznaje stan gospodarki za przeciętny, a tylko 6% ocenia go pozytywnie.

Tabela 4

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	
	2001		2002											
	w procentach													
– dobra	3	2	3	2	3	3	2	3	2	3	3	4	6	
– ani dobra, ani zła	21	21	18	18	18	22	22	18	19	21	24	28	25	
– zła	71	74	75	76	75	70	70	74	76	71	68	65	65	
Trudno powiedzieć	5	3	4	4	4	5	6	5	3	4	5	3	4	

Pominięto „trudno powiedzieć”

Nieco lepsze niż przed miesiącem są opinie o **sytuacji w zakładach pracy** respondentów. Przejawia się to przede wszystkim w niewielkim (4-punktowym) wzroście odsetka ocen pozytywnych. Obecnie niemal dwie piąte Polaków aktywnych zawodowo (39%) wyraża zadowolenie z kondycji swoich miejsc pracy, prawie jedna trzecia (30%) uznaje ją za przeciętną, a ponad jedna czwarta (29%) - za złą.

Tabela 5

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	2001		2002										
	w procentach												
Respondenci aktywni zawodowo (ogółem)													
N=	451	472	417	437	442	463	484	489	477	450	542	550	478
– dobra	31	30	31	32	29	36	30	29	31	31	30	35	39
– ani dobra, ani zła	34	30	31	36	32	35	36	35	31	30	33	33	30
– zła	32	39	36	31	36	28	31	34	35	36	35	30	29
Trudno powiedzieć	3	1	2	1	3	1	3	2	3	3	2	2	3
Pracownicy instytucji państwowych i publicznych													
– dobra	34	34	33	33	34	40	33	37	38	35	40	42	44
– ani dobra, ani zła	37	26	42	37	34	38	37	37	37	26	32	32	29
– zła	27	38	24	28	32	22	29	24	22	33	26	24	26
Trudno powiedzieć	2	2	0	2	1	0	1	2	3	6	2	2	1
Pracujący w spółkach o własności prywatnej i państwowej													
– dobra	27	26	32	48	42	40	26	28	23	35	30	37	60
– ani dobra, ani zła	34	34	37	33	25	28	44	37	27	26	33	35	22
– zła	36	40	29	16	32	32	27	35	50	37	35	25	18
Trudno powiedzieć	3	0	2	4	1	0	3	0	0	2	1	3	0
Pracujący w sektorze prywatnym poza rolnictwem													
– dobra	39	36	37	35	30	43	38	35	35	37	29	34	34
– ani dobra, ani zła	33	34	29	37	38	31	33	37	34	32	37	35	33
– zła	23	30	34	28	30	23	26	27	29	31	31	29	27
Trudno powiedzieć	4	1	0	0	2	3	3	1	2	0	3	3	6
Pracujący w indywidualnych gospodarstwach rolnych													
– dobra	2	0	7	4	4	8	8	0	4	7	2	6	1
– ani dobra, ani zła	28	24	8	30	26	51	37	27	16	45	25	21	34
– zła	71	76	85	66	64	41	55	71	79	47	72	73	61
Trudno powiedzieć	0	0	0	1	6	0	0	3	0	1	1	0	4

Nieznacznie lepsze są też oceny **warunków materialnych gospodarstw domowych** respondentów (wzrost odsetka ocen pozytywnych i spadek przeciętnych po 3 punkty). Obecnie prawie co czwarty badany (23%) uznaje te warunki za dobre, niemal co trzeci (32%) określa je jako złe, a najwięcej osób (45%) uważa, że są one przeciętne.

Tabela 6

Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	2001		2002										
	w procentach												
– dobre	19	23	23	24	18	22	20	19	19	22	23	20	23
– ani dobre, ani złe	47	41	43	45	44	47	45	45	46	46	47	48	45
– złe	34	36	34	31	38	31	35	36	35	32	30	33	32

Nie zmieniły się natomiast opinie o **ogólnych warunkach życia** respondentów i ich rodzin - oceny pozytywne (23%) i negatywne (24%) równoważą się, a najczęstsze są odpowiedzi osób twierdzących, że żyje im się przeciętnie (*ani dobrze, ani źle* - 54%).

Tabela 7

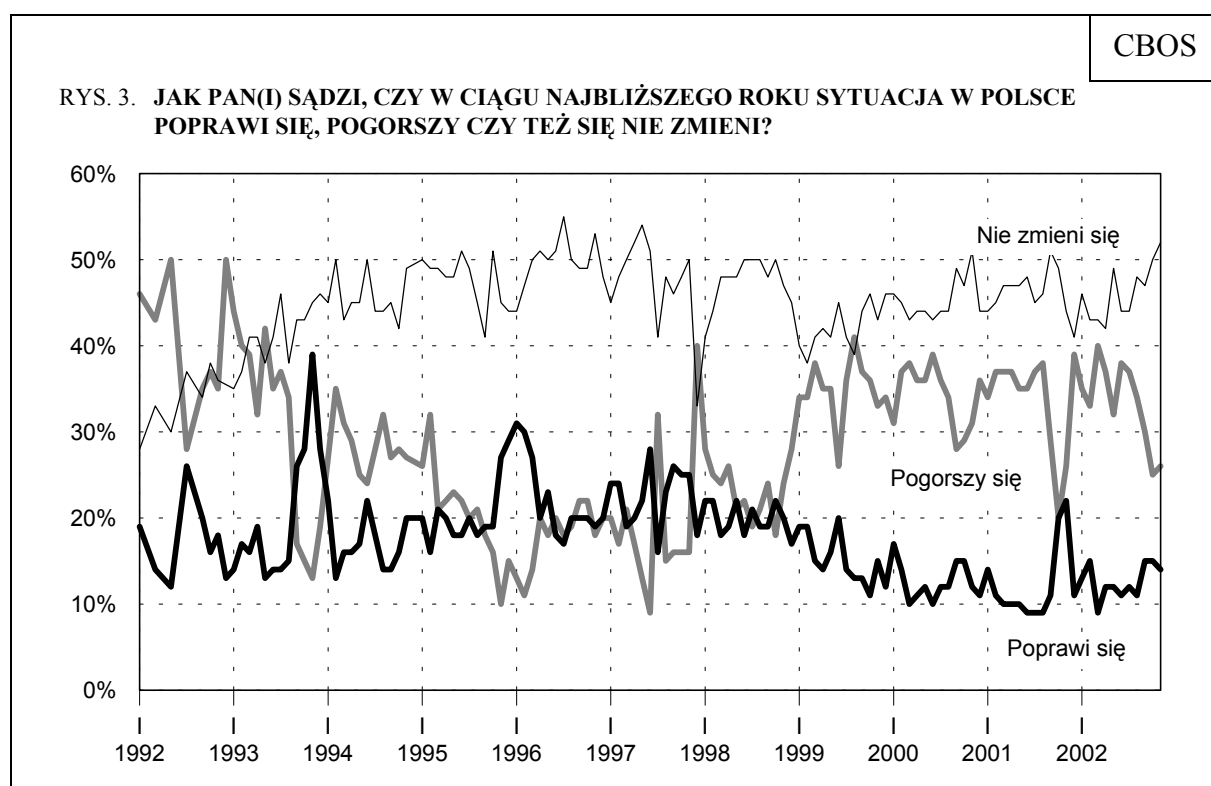
Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	2001		2002										
	w procentach												
– dobrze	22	21	20	22	18	23	18	20	21	22	22	22	23
– ani dobrze, ani źle	52	53	55	55	54	54	54	55	54	52	54	55	54
– źle	26	26	25	24	28	23	27	25	25	26	23	23	24
Trudno powiedzieć	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0

PRZEWIDYWANIA

W listopadzie nie zmieniły się przewidywania dotyczące **ogólnej sytuacji w kraju** w najbliższym roku. Podobnie jak w październiku co czwarty Polak (26%) spodziewa się pogorszenia sytuacji, co siódmy (14%) liczy na jej poprawę, a ponad połowa (52%) jest zdania, że w najbliższym roku nic się nie zmieni.

Tabela 8

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	2001		2002										
	w procentach												
Poprawi się	22	11	13	15	9	12	12	11	12	11	15	15	14
Nie zmieni się	44	41	46	43	43	42	49	44	44	48	47	50	52
Pogorszy się	26	39	35	33	40	37	32	38	37	34	30	25	26
Trudno powiedzieć	8	9	7	9	7	9	7	7	7	7	8	10	8

Pominięto „trudno powiedzieć”

W przewidywaniu rozwoju sytuacji w kraju największymi optymistami okazali się potencjalni wyborcy SLD-UP. Tylko w tym elektoracie liczba osób mających nadzieję na poprawę sytuacji niemal dwukrotnie przeważa nad liczbą tych, którzy obawiają się pogorszenia, a najwięcej zwolenników tej koalicji nie oczekuje żadnych zmian. Wśród sympatyków pozostałych partii i ugrupowań partyjnych mniej lub bardziej wyraźnie przeważają opinie o pogorszeniu się w najbliższym czasie sytuacji w Polsce.

Tabela 9

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych*	Prognoza rozwoju ogólnej sytuacji w kraju**											
	poprawa				bez zmian				pogorszenie			
	VIII	IX	X	XI	VIII	IX	X	XI	VIII	IX	X	XI
	2002											
	w procentach											
SLD-UP	23	31	31	30	54	52	52	50	15	12	9	16
PSL	15	10	13	20	67	58	56	45	13	26	23	32
PO	24	25	16	11	42	52	60	66	30	21	18	19
PiS	11	12	14	10	62	53	55	68	27	33	29	22
LPR	12	12	6	9	42	34	54	46	43	51	18	35
Samobrona	7	13	10	9	45	48	44	42	47	31	43	45
Niezdecydowani, na kogo głosować	11	14	13	15	50	48	52	48	33	20	20	26
Niezamierzający głosować lub niezdecydowani w tej sprawie	6	9	9	11	42	45	46	52	42	36	34	26
* Określone na podstawie deklaracji głosowania w potencjalnych wyborach parlamentarnych												
** Pominęto „trudno powiedzieć”												

Nie zmieniły się też prognozy **sytuacji politycznej** - ponad jedna siódma badanych (15%) spodziewa się jej pogorszenia, prawie jedna ósma (12%) wyraża nadzieję na poprawę, większość zaś (59%) nie oczekuje żadnych zmian.

Tabela 10

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	2001		2002										
	w procentach												
– poprawi się	22	16	16	17	12	11	10	9	9	10	9	11	12
– nie zmieni się	49	53	53	53	57	59	61	58	58	60	62	63	59
– pogorszy się	14	19	17	16	18	18	15	22	20	17	13	14	15
Trudno powiedzieć	14	12	14	14	13	12	14	11	12	14	15	12	14

Od października zmieniły się natomiast przewidywania dotyczące **sytuacji gospodarczej** kraju, lecz kierunek tych zmian nie jest jednoznaczny. Przede wszystkim zmalała liczba badanych (o 7 punktów, do 49%), którzy uważają, że w najbliższym roku sytuacja w gospodarce pozostanie bez zmian. Jednocześnie nieco zwiększyły się grupy zarówno oczekujących jej poprawy (o 4 punkty), jak i tych, którzy spodziewają się pogorszenia (o 3 punkty).

Tabela 11

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	2001		2002										
	w procentach												
– poprawi się	19	12	14	17	12	14	12	11	13	14	18	14	18
– nie zmieni się	48	48	50	47	49	47	54	49	47	50	52	56	49
– pogorszy się	21	31	28	25	29	32	25	32	30	26	20	21	24
Trudno powiedzieć	12	9	8	11	10	7	9	8	10	10	11	9	10

W stosunku do października stabilne pozostały przewidywania dotyczące **ogólnych warunków życia** respondentów i ich rodzin. Co piąty Polak (20%) spodziewa się ich pogorszenia, prawie jedna ósma (12%) oczekuje poprawy, a ponad połowa (56%) uważa, że nic się w tej dziedzinie nie zmieni.

Tabela 12

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	2001		2002										
	w procentach												
– lepiej	14	13	14	15	12	14	13	12	15	12	13	14	12
– tak samo	55	51	53	52	52	53	53	53	52	54	56	56	56
– gorzej	18	24	23	22	27	21	24	22	22	22	19	18	20
Trudno powiedzieć	13	12	11	11	9	12	11	13	11	12	12	12	11

Nieco wzrósł optymizm związany z **kondycją zakładów pracy** w najbliższym roku: przybyło (o 4 punkty) zatrudnionych liczących na poprawę, minimalnie zaś (o 2 punkty) ubyło tych, którzy spodziewają się pogorszenia w tym względzie.

Tabela 13

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	2001		2002										
	w procentach												
Respondenci aktywni zawodowo (ogółem)													
N=	451	473	423	441	442	471	484	492	480	451	543	548	477
– poprawi się	11	10	9	9	9	13	11	10	11	10	12	11	15
– pozostanie bez zmian	57	55	55	60	56	53	55	57	57	55	55	61	60
– pogorszy się	19	25	27	22	27	23	24	22	21	22	23	20	18
Trudno powiedzieć	13	10	10	8	8	11	10	11	11	13	10	8	7
Pracownicy instytucji państwowych i publicznych													
– poprawi się	8	7	4	4	5	5	10	6	9	7	8	11	7
– pozostanie bez zmian	62	59	68	69	61	62	59	59	62	56	63	59	73
– pogorszy się	19	30	21	21	29	26	27	27	19	24	22	24	17
Trudno powiedzieć	10	5	7	6	5	7	4	8	10	14	8	6	3
Pracujący w spółkach o własności prywatnej i państwowej													
– poprawi się	14	15	12	12	9	14	9	14	15	12	15	16	22
– pozostanie bez zmian	47	50	42	58	54	47	61	50	46	52	41	64	61
– pogorszy się	24	27	35	22	31	27	17	20	35	24	30	13	10
Trudno powiedzieć	15	9	11	8	7	12	13	16	4	12	14	8	7
Pracujący w sektorze prywatnym poza rolnictwem													
– poprawi się	14	10	15	14	14	21	11	14	14	13	16	13	22
– pozostanie bez zmian	60	56	59	55	61	50	56	62	60	60	53	61	46
– pogorszy się	12	20	20	22	16	16	23	14	14	17	19	16	21
Trudno powiedzieć	15	14	7	9	9	13	10	11	11	10	12	10	11
Pracujący w indywidualnych gospodarstwach rolnych													
– poprawi się	7	10	1	4	8	1	14	6	5	8	7	0	7
– pozostanie bez zmian	52	56	40	59	39	55	37	51	53	51	58	64	60
– pogorszy się	32	31	54	31	46	34	32	33	33	30	32	28	28
Trudno powiedzieć	9	3	5	5	7	9	18	11	10	11	3	8	5

Po wyborach samorządowych nastroje społeczne w zasadzie się nie zmieniły i pozostały na poziomie odnotowanym w październiku. Warto jednak zauważyć, że chociaż w comiesięcznych ocenach bieżących wydarzeń w kraju nie następują większe zmiany (odnotowane różnice między kolejnymi pomiarami są nieistotne statystycznie), z dłuższej perspektywy (od lipca do listopada) można zauważyć tendencję do powolnego wzrostu optymizmu. W tym czasie odnotowaliśmy 12-punktowy wzrost (z 16% do 28%) liczby ankietowanych pozytywnie oceniających kierunek rozwoju ogólnej sytuacji w kraju oraz jednoczesny 15-punktowy spadek (z 72% do 57%) liczby oceniających ją negatywnie. Nie zmienia to jednak ogólnego wniosku, że w ocenie bieżących wydarzeń w kraju od dłuższego czasu niezmiennie dominuje krytycyzm.

Opracowała
Macieja FALKOWSKA

A N E K S

Tabela 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?

	(%)			
	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	28	57	15	1042
Płeć				
Mężczyźni	33	54	13	497
Kobiety	23	60	17	545
Wiek				
18-24 lat	35	56	9	161
25-34	30	56	14	188
35-44	26	57	16	185
45-54	28	56	16	211
55-64	28	59	13	121
65 lat i więcej	20	61	19	175
Miejsce zamieszkania				
Wieś	20	64	16	382
Miasto do 20 tys.	25	65	10	126
20-100 tys.	39	44	17	204
101-500 tys.	27	59	13	197
501 tys. i więcej mieszk.	35	49	16	133
Wykształcenie				
Podstawowe	19	64	18	299
Zasadnicze zawodowe	26	61	12	275
Średnie	30	55	15	337
Wyższe	45	42	12	130
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	50	40	11	81
Prac. umysł. niż. szczebla	34	50	16	96
Pracownicy fiz.-umysł.	29	62	9	91
Robotnicy wykwalifikowani	38	48	14	80
Robotnicy niewykwalifik.	20	62	18	34
Rolnicy	8	84	8	50
Pracujący na własny rach.	32	48	20	43
Bierni zawodowo				
Renciści	26	55	19	131
Emeryci	22	58	20	206
Uczniowie i studenci	46	47	7	65
Bezrobotni	17	70	13	128
Gospodynie domowe i inni	11	75	14	34
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	39	48	13	180
społec. właścicieli				
prywatnych i państwa	39	54	7	71
sekt. pryw. poza rolnict.	30	53	17	178
prywatnym gosp. rolnym	6	81	13	47
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	23	67	10	143
300-399	25	65	11	87
400-599	22	65	14	177
600-800	33	51	16	161
Powyżej 800 zł	37	47	16	169
Ocena własnych war. mater.				
Złe	21	65	14	333
Średnie	26	59	14	467
Dobre	40	43	17	241
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	19	62	20	65
Raz w tygodniu	29	58	14	498
1-2 razy w miesiącu	26	57	17	168
Kilka razy w roku	28	55	17	211
W ogóle nie uczestniczy	32	59	9	100
Poglądy polityczne				
Lewica	35	53	12	253
Centrum	28	60	12	286
Prawica	27	59	13	263
Trudno powiedzieć	21	58	21	257

Tabela 2. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:
(%)

	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	9	37	43	11	1042
Płeć					
Meżczyźni	10	37	46	6	497
Kobiety	8	37	40	16	545
Wiek					
18-24 lat	8	42	44	5	161
25-34	10	38	41	11	188
35-44	9	36	47	7	185
45-54	9	42	42	7	211
55-64	14	34	37	16	121
65 lat i więcej	6	30	44	21	175
Miejsce zamieszkania					
Wies	8	34	43	15	382
Miasto do 20 tys.	10	37	45	7	126
20-100 tys.	9	41	42	8	204
101-500 tys.	8	36	44	12	197
501 tys.i więcej mieszk.	12	44	38	5	133
Wykształcenie					
Podstawowe	8	30	44	17	299
Zasadnicze zawodowe	9	34	46	11	275
Średnie	8	45	40	8	337
Wyższe	13	41	42	4	130
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	10	44	42	3	81
Prac. umysł. niż. szczebla	10	45	36	9	96
Pracownicy fiz. - umysł.	6	36	51	9	91
Robotnicy wykwalifikowani	11	32	54	3	80
Robotnicy niewykwalifik.	9	21	59	11	34
Rolnicy	13	51	31	5	50
Pracujący na własny rach.	6	32	54	7	43
Bierni zawodowo					
Renciści	14	32	32	22	131
Emeryci	6	32	45	16	206
Uczniowie i studenci	10	52	34	4	65
Bezrobotni	8	36	45	12	128
Gospodynie domowe i inni	0	46	37	17	34
Pracuje w:					
inst. państw. publicznej	9	43	43	6	180
społce właścicieli	10	34	48	8	71
prywatnych i państwa	7	36	51	7	178
sekt. pryw. poza rolnict.	10	47	36	7	47
prywatnym gosp. rolnym					
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	5	36	47	12	143
300-399	10	48	35	8	87
400-599	7	32	47	13	177
600-800	11	35	45	9	161
Powyżej 800 zł	8	49	36	6	169
Ocena własnych war. mater.					
Złe	9	26	53	13	333
Średnie	8	41	39	12	467
Dobre	12	46	35	6	241
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	12	31	36	20	65
Raz w tygodniu	7	38	44	12	498
1-2 razy w miesiącu	13	38	40	9	168
Kilka razy w roku	9	44	38	9	211
W ogóle nie uczestniczy	8	25	56	11	100
Poglądy polityczne					
Lewica	11	41	42	6	253
Centrum	8	44	40	8	266
Prawica	10	34	48	7	263
Trudno powiedzieć	7	30	40	23	257

Tabela 3. Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:

	(%)			
	złe	ani dobre, ani złe	dobrze	Liczba osób
Ogółem	32	45	23	1042
Płeć				
Mężczyźni	31	43	25	497
Kobiety	33	46	21	545
Wiek				
18-24 lat	23	35	42	161
25-34	28	47	25	188
35-44	35	40	25	185
45-54	38	44	17	211
55-64	35	49	17	121
65 lat i więcej	32	54	14	175
Miejsce zamieszkania				
Wieś	38	43	19	382
Miasto do 20 tys.	31	46	24	126
20-100 tys.	28	45	26	204
101-500 tys.	30	45	25	197
501 tys. i więcej mieszk.	24	47	28	133
Wykształcenie				
Podstawowe	45	42	13	299
Zasadnicze zawodowe	39	45	16	275
Średnie	21	48	31	337
Wysze	15	45	41	130
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	10	45	46	81
Prac. umysł. niż. szczebla	17	55	28	96
Pracownicy fiz. - umysł.	27	42	32	91
Robotnicy wykwalifikowani	23	53	24	80
Robotnicy niewykwalifik.	52	34	14	34
Rolnicy	29	63	8	50
Pracujący na własny rach.	20	42	38	43
Bierni zawodowo				
Renciści	49	39	12	131
Emeryci	30	52	18	206
Uczniowie i studenci	17	37	46	65
Bezrobotni	57	31	12	128
Gospodynie domowe i inni	48	43	10	34
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	14	48	38	180
społce właścicieli				
prywatnych i państwa	33	42	25	71
sekt. prywat. poza rolnict.	25	47	28	178
prywatnym gosp. rolnym	26	63	12	47
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	60	33	6	143
300-399	45	45	9	87
400-599	36	47	17	177
600-800	26	55	19	161
Powyżej 800 zł	12	43	45	169
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	25	52	23	65
Raz w tygodniu	31	45	23	498
1-2 razy w miesiącu	31	50	19	168
Kilka razy w roku	31	42	27	211
W ogóle nie uczestniczy	43	36	20	100
Poglądy polityczne				
Lewica	29	40	31	253
Centrum	32	48	20	266
Prawica	29	49	22	263
Trudno powiedzieć	38	42	20	257

Tabela 4. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy?
Czy jest ona:

	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	39	30	29	3	478
Płeć					
Mężczyźni	41	26	30	3	267
Kobiety	36	34	27	3	211
Wiek					
18-24 lat	60	19	21	0	53
25-34	42	30	21	7	139
35-44	34	33	31	2	137
45-54	36	32	32	1	121
55-64	6	26	60	8	21
65 lat i więcej	44	4	52	0	6
Miejsce zamieszkania					
Wieś	36	33	28	3	162
Miasto do 20 tys.	38	36	22	4	74
20-100 tys.	37	23	41	0	94
101-500 tys.	43	24	28	5	74
501 tys. i więcej mieszk.	43	30	24	4	74
Wykształcenie					
Podstawowe	32	23	40	5	56
Zasadnicze zawodowe	33	34	30	2	141
Średnie	32	34	30	4	173
Wyższe	59	19	20	2	107
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	61	19	17	4	81
Prac. umysł. niż. szczebla	38	33	27	1	96
Pracownicy fiz.-umysł.	57	24	15	4	88
Robotnicy wykwalifikowani	29	36	33	2	78
Robotnicy niewykwalifik.	31	31	34	4	32
Rolnicy	1	26	69	4	42
Pracujący na własny rach.	19	45	34	3	43
Bierni zawodowo					
Renciści	39	20	24	17	8
Emeryci	51	35	15	0	6
Uczniowie i studenci	100	0	0	0	1
Bezrobotni	0	0	100	0	1
Pracuje w:					
inst. państw. publicznej	44	29	26	1	178
społec. właścicieli					
prywatnych i państwa	60	22	18	0	71
sekt. pryw. poza rolnict.	34	33	27	6	175
prywatnym gosp. rolnym	1	34	61	4	45
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	37	23	34	6	54
300-399	22	38	36	4	37
400-599	24	28	36	1	31
600-800	33	32	32	2	69
Powyżej 800 zł	48	28	22	3	96
Ocena własnych war. mater.					
Złe	29	22	47	2	110
Średnie	30	34	31	5	226
Dobre	59	28	12	2	141
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	33	34	21	12	15
Raz w tygodniu	41	29	28	1	216
1-2 razy w miesiącu	39	27	29	5	83
Kilka razy w roku	37	34	27	3	110
W ogóle nie uczestniczy	31	25	39	6	53
Poglądy polityczne					
Lewica	39	31	26	5	136
Centrum	39	30	29	2	131
Prawica	41	20	36	3	125
Trudno powiedzieć	34	40	24	2	86

Tabela 5. Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?

(%)

	Poprawi się	Nie zmieni się	Pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	14	52	26	8	1042
Płeć					
Mężczyźni	16	51	27	6	497
Kobiety	13	53	25	9	545
Wiek					
18-24 lat	16	59	21	4	161
25-34	12	53	29	6	188
35-44	12	55	28	5	185
45-54	18	47	30	6	211
55-64	12	62	20	6	121
65 lat i więcej	16	42	22	19	175
Miejsce zamieszkania					
Wieś	11	51	30	8	382
Miasto do 20 tys.	19	50	23	8	126
20-100 tys.	17	54	22	7	204
101-500 tys.	15	55	21	9	197
501 tys. i więcej mieszk.	16	52	27	5	133
Wykształcenie					
Podstawowe	12	50	25	14	299
Zasadnicze zawodowe	19	45	29	7	275
Średnie	13	57	25	5	337
Wyższe	15	62	22	2	130
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	11	70	18	1	81
Prac. umysł. niż. szczebla	12	57	25	6	96
Pracownicy fiz. - umysł.	17	50	30	3	91
Robotnicy wykwalifikowani	17	47	31	6	80
Robotnicy niewykwalifik.	4	67	22	7	34
Rolnicy	13	56	26	6	50
Pracujący na własny rach.	14	44	36	6	43
Bierni zawodowo					
Renciści	16	41	26	17	131
Emeryci	19	52	18	12	206
Uczniowie i studenci	15	71	11	4	65
Bezrobotni	13	42	38	7	128
Gospodynie domowe i inni	7	48	40	5	34
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	12	59	24	5	180
społce właścicieli					
prywatnych i państwa	10	66	23	1	71
sekt. prywat. poza rolnict.	16	48	31	5	178
prywatnym gosp. rolnym	14	56	26	5	47
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	7	52	37	5	143
300-399	20	55	23	2	87
400-599	16	51	25	8	177
600-800	16	51	23	10	161
Powyżej 800 zł	16	58	21	4	169
Ocena własnych war. mater.					
Złe	12	43	35	10	333
Średnie	14	55	24	7	467
Dobre	18	60	15	6	241
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	11	54	30	5	65
Raz w tygodniu	13	56	24	7	498
1-2 razy w miesiącu	18	47	25	10	168
Kilka razy w roku	17	51	23	8	211
W ogóle nie uczestniczy	13	41	36	10	100
Poglądy polityczne					
Lewica	20	54	21	4	253
Centrum	12	57	26	5	266
Prawica	13	51	31	5	263
Trudno powiedzieć	12	47	24	16	257

Tabela 6. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:

(%)

	poprawi się	nie zmieni się	pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	15	60	18	7	477
Płeć					
Mężczyźni	19	56	19	7	267
Kobiety	10	65	18	7	210
Wiek					
18-24 lat	24	56	16	4	53
25-34	19	59	13	9	139
35-44	13	58	20	9	136
45-54	11	65	19	5	121
55-64	8	48	41	3	21
65 lat i więcej	10	64	13	13	6
Miejsce zamieszkania					
Wieś	14	60	16	9	161
Miasto do 20 tys.	16	61	16	7	74
20-100 tys.	10	68	18	4	94
101-500 tys.	22	54	18	6	74
501 tys.i więcej mieszk.	14	51	26	8	74
Wykształcenie					
Podstawowe	14	51	28	7	56
Zasadnicze zawodowe	15	53	21	12	140
Średnie	15	66	16	4	174
Wysze	17	63	14	6	107
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	13	63	19	5	81
Prac. umysł. niż. szczebla	14	72	10	4	96
Pracownicy fiz. - umysł.	18	60	12	10	88
Robotnicy wykwalifikowani	18	55	18	9	78
Robotnicy niewykwalifik.	5	53	33	9	32
Rolnicy	7	58	30	5	42
Pracujący na własny rach.	22	39	33	6	43
Bierni zawodowo					
Renciści	23	61	16	0	6
Emeryci	11	78	0	11	8
Uczniowie i studenci	100	0	0	0	1
Bezrobotni	0	0	0	100	1
Pracuje w:					
inst. państw. publicznej	7	73	17	3	178
społce właścicieli					
prywatnych i państwa	22	61	10	7	71
sekt. pryw. poza rolnict.	22	46	21	11	174
prywatnym gosp. rolnym	7	60	28	5	45
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	7	61	19	14	52
300-399	5	71	20	4	37
400-599	16	57	21	6	92
600-800	10	66	21	4	69
Powyżej 800 zł	23	60	13	4	96
Ocena własnych war. mater.					
Złe	14	53	22	11	108
Średnie	11	63	19	7	228
Dobre	23	58	14	5	141
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	4	56	25	15	13
Raz w tygodniu	14	68	12	6	218
1-2 razy w miesiącu	17	62	16	5	83
Kilka razy w roku	12	49	33	5	109
W ogóle nie uczestniczy	26	41	19	14	53
Poglądy polityczne					
Lewica	15	58	18	8	134
Centrum	13	63	17	7	132
Prawica	15	61	18	6	125
Trudno powiedzieć	17	55	20	7	86